

программе правила.

Системи комп'ютерного учета находятся в непрерывном развитии. Это вызвано как необходимостью актуализации в связи с изменениями в нормативной базе учета, так и в связи с ростом функциональности для более полного соответствия потребностям учетной работы различных предприятий. Поэтому необходимо оперативное обновление программных продуктов у их пользователей и предоставление им информации по технологическим особенностям применения их новых возможностей.

Практически все производители тиражных программных продуктов оперативно информируют пользователей о выходе новых версий их разработок, используя для этого средства массовой рассылки различных материалов, рекламу и статьи в средствах массовой информации. В последнее время все шире используется сеть Интернет. Многие фирмы-разработчики программного обеспечения размещают на своих сайтах новые версии программ и зарегистрированные пользователи могут загрузить их и установить на свои компьютеры. Небольшие дополнения к программам распространяются бесплатно, а существенно дополненные версии программ – на платной основе.

Список использованных источников

1. Волкова Е. А. Автоматизация системы финансового учета: начальный этап / Е. А. Волкова // МСФО на практике, 2012.- 142 с.
2. Исаев Г.Н. Информационные системы в экономике: учебное пособие – Омега-Л, 2006.
3. Благодатских В.А. Экономика, разработка и использование программного обеспечения / В. А. Благодатских, М. А. Енгибарян, Е. В. Ковалевская и др. – М.: Финансы и статистика, 2015.- 236 с.

Хорунжак Н.М.

доктор економічних наук, доцент

Гончук Л. О.

магістр

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СУТНІСТЬ ТА СУЧАСНІ УМОВИ Й ЧИННИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ

Суб'єкти державного сектору, до яких належать бюджетні освітні установи, використовують у своїй діяльності різні сучасні інформаційні технології. Перш за все, вони пов'язані з ведення бухгалтерського обліку та складанням звітності. Хоча є в їх складі і продукти контрольного аналітичного, прогнозного спрямування. Склад інформаційних технологій визначається управлінськими запитами та потребами. У схвалених Постановою Верховної Ради України від 31.03.2016 р. №1073-VIII «Рекомендаціях парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» зазначено, що Україна у міжнародних рейтингах посідає: за мережевою готовністю у 2015 році – 71 місце серед 143 країн світу; за розвитком електронного урядування у 2014 році – 87 місце серед 193 держав-членів ООН [2].

Це вказує на певні існуючі позитивні передумови, а також проблеми, що перешкоджають активному розвитку та використанню сучасних інформаційних технологій в

різних сферах життєдіяльності в нашій країні. Щодо інформаційних технологій обліку (ІТО), то стан їхнього використання залежить від величини суб'єкта господарювання та обсягів його діяльності. Зазвичай в усіх бюджетних установах є комп'ютерна техніка, яка використовується для ведення бухгалтерського обліку та формування звітності. Однак рівень забезпеченості нею різний. Враховуючи це, а також той факт, що не завжди суб'єктам освіти доцільно мати власні облікові служби, питання інформаційних технологій вирішуються за різними сценаріями. Один з них – це самостійне ведення бухгалтерського обліку, а другий – існування централізованих бухгалтерій, котрі уособлюють в собі потужні обчислювально-управлінські центри, що ведуть облік централізовано. Удосконалення порядку ведення обліку, розвиток інноваційних технологій формування обліково-аналітичного забезпечення управління суб'єктами державного сектору – актуальний напрям наукових досліджень. Обґрунтуванням цього служить факт затребуваності в інформації про сучасні програмні продукти, що здатні задовольнити управлінські запити в умовах модернізації обліку, запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та уведенні в дію з січня 2017 року Плану рахунків бухгалтерського обліку для державного сектору. Додатковим чинником потреби в розвитку теорії та практики використання інформаційних технологій для облікових цілей є заборона використання програмних продуктів російського походження. В цьому контексті бюджетні установи, які мали у своєму розпорядженні програмні продукти групи 1С (для бюджетних установ), або використовували програму «Парус-бюджет» чи інші аналогічні програми змушені шукати альтернативи. Критичний огляд наукової літератури, а також практики використання інформаційних технологій обліку вказує на достатню розвиненість цього питання. Проте це не применшує актуальності подальших досліджень. Їх необхідність пов'язана не лише з вищеперерахованими причинами, а й через потребу підвищення ефективності та якості інформаційної бази управління, яка формується системою обліку. Тобто, для суб'єктів державного сектору проблема розвитку нових інформаційних технологій обліку важлива з позиції забезпечення зростання ефективності діяльності.

На сучасному етапі в процесі функціонування суб'єктів державного сектору, в тому числі бюджетних освітніх закладів (установ) виникає ряд задач, ефективне вирішення яких є запорукою стабільного розвитку. Це, наприклад, підвищення ефективності використання бюджетних коштів, вміння швидко реагувати на зміни та оперативно приймати рішення в складних економічних ситуаціях, покращення зв'язків з контрагентами, підвищення якості освітніх послуг тощо. При розв'язанні цих проблем необхідним є наявність достовірної інформації про економічну ситуацію, можливості конкурентів, потреби у ресурсах, стан фінансово-господарської діяльності і т.д. Інформаційні технології відіграють при цьому важливе значення, бо саме вони забезпечують швидкий та зручний доступ до потрібної інформації. На сьогодні інформація є одним з найголовніших ресурсів, які необхідні для досягнення цілей діяльності. Щодо самого визначення терміну «інформаційна технологія» то тут існує багато підходів та поглядів. Згідно з державним стандартом України ДСТУ 35 інформаційна технологія – це технологічний процес, предметом перероблення й результатом якого є інформація. З позиції об'єкта дослідження ця інформація має бути обліковою. Тому інформаційні технології, котрі призначені для ведення обліку, або іншими словами інформаційні технології обліку можна позиціонувати як обліковий технологічний процес, предметом перероблення якого є дані бухгалтерського обліку, а результатом – облікова інформація в формі відповідної документації та звітних форм.

Відповідно до визначення, прийнятого ЮНЕСКО, інформаційна технологія – це комплекс взаємозалежних, наукових, технологічних, інженерних дисциплін, що вивчають методи ефективної організації праці людей, зайнятих опрацюванням і збереженням інформації; обчислювальну техніку і методи організації і взаємодії з людьми і виробничим устаткуванням, практичні додатки, а також пов'язані з усім цим соціальні, економічні і

культурні проблеми. В цьому визначенні зібрано багато характеристик інформаційних технологій, а також показано прядок взаємодії їх складових (людей, обчислювальної техніки). На думку Івахненкова С.В., інформаційні технології – це технології, які перетворюють вихідні дані у результатну інформацію, та які відображають величезну кількість різноманітних технологій у різних комп'ютерних середовищах і предметних галузях [1, с. 17]. В цьому означенні дещо некоректно вжито уточнення після слів «які відображають». За змістом виходить, що «технології... відображають велику кількість різноманітних технологій». В той час, як ідентифікація поняття передбачає розкриття його сутності. Більш коректним було б скорочене визначення, зокрема без усіх слів, що подані після слова «які». Терещенко Л. О. та Матієнко-Зубенко І. І. стверджують, що інформаційна технологія – це системно організована для розв'язання задач управління сукупність методів і засобів реалізації операцій збору, реєстрації, передачі, нагромадження, пошуку, оброблення і захисту інформації на основі застосування програмного забезпечення, засобів обчислювальної техніки та зв'язку, а також засобів, за допомогою яких інформація пропонується клієнтам [5, с.7]. Тлумачний словник з інформатики подає таке визначення: інформаційна технологія – це, по перше, організована сукупність процесів, елементів, пристроїв і методів, використовуваних для обробки інформації. По-друге, комплекс методів, способів і засобів, що забезпечують збір, накопичування, зберігання, обробку, передачу й відображення інформації й орієнтованих на підвищення ефективності та продуктивності праці [6, с.355]. З поданих означень можна зробити висновок, що термін «інформаційні технології» слід визначити наступним чином: інформаційні технології – це сукупність програмних та технічних засобів, які пов'язані з процесом збирання, обробки, зберігання та поширення інформації. Слід зауважити, що в науковій та фаховій літературі більше уваги приділяється інформаційним технологіям обліку. Відповідно й означення більш структуровані та обґрунтовані. Натомість важко знайти означення термінів «інформаційні технології аналізу» та «інформаційні технології контролю». Попри це, усі вони тісно пов'язані між собою, оскільки служать основою формування обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю будь якого суб'єкта господарювання. В основному нові можливості комп'ютеризованого опрацювання даних (адже інформаційні технології можна позиціонувати саме з цієї позиції) пов'язані з удосконаленням і розвитком технічних наук. Дослідження літературних джерел і аналіз практики є переконливим свідченням цього. В історичному плані розвиток технічних можливостей опрацювання інформації вказує на те, що в обліку використовувалися засоби від найпростіших (визлики, зарубки тощо) до примітивних (рахівниці) і після цього до більш складних (арифмометри, механічні обчислювальні машини). На цьому, зокрема акцентується увага в монографії «Теорія та методологія обліку у бюджетних установах в умовах інформатизації суспільства» (автор Хорунжак Н.М.). Науковець, встановлюючи етапи розвитку системи обліку бюджетних установ проводить паралель між станом розвитку математики та інформатики [7, с.53].

Така позиція має об'єктивне підґрунтя, однак в сучасних умовах до причин, які впливають на використання інформаційних технологій, окрім фінансової складової слід віднести деякі специфічні умови. Наприклад, в результаті підписання Президентом України Указу №133/2017 від 15.05.2017 р. («Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)») встановлені заборони і санкції для різних сервісів і продуктів, в тому числі тих, котрими активно користувалися суб'єкти державного сектора України [3]. Згідно даних ДП «Єврософтпром», в Україні програмними продуктами «1С: Підприємство» (які є системою класу ERP (Enterprise Resource Planning – управління ресурсами) користується близько 300 тис. компаній. Іншими словами – це корпоративна інформаційна система, яка втілює в собі можливості автоматизації обліку, планування, контролю і аналізу. Вона складається з різних модулів, наприклад, бухгалтерський і податковий облік, управління складом, транспортом і т. п. [4]. На думку

експертів, підтверджену практикою, впровадження в діяльність будь-якої ERP-системи – це тривалий процес, який може займати понад кілька місяців, а в разі автоматизації великих бюджетних установ – до 1 року. Зрозуміло, що і сам процес переходу на інші програмні продукти потребує тривалого часу. Не можна зупинити оформлення кількох сот документів (актів, рахунків, накладних тощо), які використовуються в процесі діяльності суб'єкта державного сектору щодня. Окрім тривалого часу переходу, нова система працюватиме спочатку в тестовому режимі, а тому стара система мусить працювати паралельно. До того ж, за відомостями UBR.ua в Бухгалтерському бюро «Стандарт», просування програми «1С» відбулося на державному рівні і її зникнення потягне за собою в першу чергу збій у роботі ДФС [4]. Таким чином, сучасний розвиток інформаційних систем обліку визначається рядом нових умов і чинників серед яких державна політика займає не останнє місце.

Список використаних джерел

1. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту / С. В. Івахненко. – 4-е вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
2. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради України від 31.03.2016 р. №1073-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1073-19>.
3. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» [Електронний ресурс] : Указ Президента України №133/2017 від 15 травня 2017 року. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/1332017-21850>
4. Симоненко К. Заборона 1С: хто допоможе вести бухгалтерію українським підприємствам [Електронний ресурс] / Костянтин Симоненко // Finance.UA. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/400922/zaborona-1s-hto-dopomozhe-vesty-buhgalteriyu-ukrayinskym-pidpryemstvam>
5. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку: Навч. посіб. / О. Л. Терещенко, І. І. Матієнко-Зубенко. – К.: КНЕУ, 2004. – 187 с.
6. Тлумачний словник з інформатики / Г. Г. Півняк, Б. С. Бусигін, М. М. Дівізінюк та ін. – Д., Нац. гірнич. ун-т, 2010. – 600 с.
7. Хорунжак Н. М. Теорія та методологія обліку у бюджетних установах в умовах інформатизації суспільства : моногр. / Н. М. Хорунжак – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 248 с.

Хўжаназаров З. Р.
старший преподаватель
Султонова М.И.
студентка

Бухарский инженерно-технологический институт
г. Бухара, Узбекистан

ТЕХНОЛОГИЯ КОМПЬЮТЕРНОЙ ОБРАБОТКИ УЧЕТНЫХ ЗАДАЧ НА МАЛОМ ПРЕДПРИЯТИИ

Необходимо учитывать ряд факторов, связанных с конкретной финансово-хозяйственной деятельностью каждого предприятия, его экономическими возможностями, а также уровнем подготовки малого предприятия для решения проблемы компьютеризации. Оптимальная конфигурация аппаратного и программного обеспечения является серьезной